

Sosiaali- ja terveysministeriö: Asetus Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomaisen suoritteiden maksullisuudesta

VN/29230/2023

STM082:02/2003

Jyväskylän yliopiston lausunto

Onko suoritteet jaoteltu tarkoituksenmukaisesti?

Suoritteiden jako on selkeä ja lausuntopyynnössä esitetyn tarkoituksen mukainen.

Ovatko eri suoritteista perittävät maksut ymmärrettäviä ja oikeudenmukaisia?

On hyvä, että asetusluonnos sisältää perittävien maksujen alennuksia. Erityisesti suppeiden aineistojen (etenkin ns. valmisaineistot) käsittelymaksua tulisi edelleen alentaa kustannusvastaavuuden (230 %) ollessa selvästi suurempi kuin todellinen omakustannushinta (100 %).

Asiantuntijatyöstä perittävä tuntihinta on korkea. Ehdotettu tuntihinta sisältää kuluja (Liite 2, kohta "Aineiston käsittely tietolupaviranomaisen tietoturvalisessä käyttöympäristössä 20,35"), jotka kuuluisivat tulla katetuiksi valtion talousarvioesityksestä Tietolupaviranomaisen infrastruktuurin kehittämiseen ja ylläpitoon kohdennetulla nettomäärärahalla.

Onko omakustanteisesti perittävä maksu ja tuntihinta Findatan työstä ymmärrettävä?

Ehdotettu tuntihinta sisältää kuluja (Liite 2., kohta "Aineiston käsittely tietolupaviranomaisen tietoturvalisessä käyttöympäristössä 20,35"), jotka kuuluisivat tulla katetuiksi valtion talousarvioesityksestä myönnetyllä Tietolupaviranomaisen infrastruktuurin kehittämiseen ja ylläpitoon kohdennetulla nettomäärärahalla.

Tietolupaviranomaisen toisiolain 14 §:n 5 momentin mukaisesti tuottamiin valmisaineistoihin tulisi päästä ilman maksullista tietolupaa datan avoimen käytön edistämiseksi. Hinnoittelu käytännössä estää datan käytön tutkijoilta, joilla ei ole

siihen erillistä ulkoista rahoista. Tämä näkyy konkreettisesti opinnäytteiden tietopyyntöjen (N=1) ja tietolupien (n=21) määränä.

Suoritteiden maksullisuus esitetyssä muodossa ei tue toisilain tavoitetta edistää sosiaali- ja terveystietojen avointa tutkimuskäyttöä.

Muut asetusluonnosta koskevat huomiot.

Lausunnon antaja:

Organisaatio: Jyväskylän yliopisto

Tarkennus lausunnonantajasta: professori Sakari Taipale, apulaisprofessori Mika Haapanen, apulaisprofessori Jutta Viinikainen ja lakimies Visa Hiltunen